



Viite: VM093:00/2013

Lausunto metropolihallintoa valmisteleavan työryhmän väliraportista

SDP pitää edelleenkin välttämättömänä, että hallituksen rakennepoliittisen ohjelman (29.8.2013) mukainen metropolihallinto toteutetaan osana ohjelman muita toimenpiteitä, joilla varmistetaan metropolialueen kilpailukyky, estetään segregatiota sekä tehostetaan maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelua ja toteutusta. Sosiaali- ja terveystalouden järjestämisen sinänsä tarpeellinen uudistaminen 23.3.2014 linjatulla tavalla ei poista metropolihallinnon perustamistarvetta. Sosiaali- ja terveystalouden uudelleen järjestelyt eivät juuri vaikuta metropolihallinnon perustamisen tarpeeseen tai tavoitteiden toteutumiseen.

Huolimatta metropolihallinnon perustamisen vaativuudesta ja sen kytkeytymistä meneillä oleviin kuntajakoselvityksiin SDP:n mielestä hallituksen sopimasta aikataulusta on pidettävä kiinni ja valmistelussa on edettävä rivakasti niin, että metropolihallinto toteutetaan vuoden 2017 alusta.

Metropolilainsäädäntöä valmisteleva työryhmä on esittänyt väliraportissaan kaksi äärivaihtoa tehtävien ja metropolialueen suhteen. SDP:n mielestä näistä kahdesta vaihtoehtoista lähtökohtaisesti laaja tehtävämäärittely, sen mukaiset välineet sekä hyvä yhteistyö seudun kuntien ja valtion kanssa takaavat parhaalla tavalla metropolialueen kehityksen koko valtakunnan kasvun veturina. Tärkein metropolihallinnon välineistä tehtävänsä toteuttamisessa on metropolikaava. Sen toteutumiseen käytäntöön tarvitaan myös metropolihallinnolle mahdollisuus tarvittaessa itse toteuttaa sosiaalista asuntotuotantoa sekä sen lisäksi metropolihallinnolla tulee olla myös vastuu koko alueen julkisen liikenteen järjestämisestä. Jotta metropolialueen kehittämisen kustannukset jakaantuvat alueen kuntien välillä tasapuolisesti, tulee lisäksi alueen vesi- ja jätehuollon hoitaminen ja rakentaminen siirtää työryhmän väliraportin laajat tehtävät -vaihtoehdon mukaisesti metropolihallinnon vastuulle. Lisäksi seudullisten väylien rakentamisen tulee perustua metropolihallinnon ja valtion väliseen metropolisopimukseen sekä selkeään rahoitusmalliin, joka ei lisää kuntien rahoitusosuutta.

Metropolialueeseen tulisi kuulua vähintään seudun nykyisessä yhteistyössä olevat 14 kuntaa. Jatkovalmistelussa tulee vielä arvioida metropolihallinnon perustamisen vaikutusta Lohjan ja Porvoon alueisiin sekä maakuntahallintoon.

Metropolihallinnon kustannukset eivät saa lisätä seudun asukkaiden verorasitusta.

Ainoana poikkeuksena voivat olla metropolihallinnolle tulevat julkisen liikenteen tukemisesta aiheutuvat lisämenot, mutta tällöin julkisen liikenteen lippujen hintojen on vastaavasti laskettava ja tultava täysimääräisesti matkustajien hyödyksi. Muutoin metropolihallinnon liikelaitosten tulee kattaa menonsa omilla taksatuloilla ja investointeja lisäksi lainoilla. Metropolihallinnon perustamisella tulee vähentää seudulla hallintotasoja ja vähentää hallintokustannuksia sekä laskea mm. vesi- ja jätehuollon kustannuksia. Metropolikaavoituksella päästään sosiaalisen ja ympäristöllisen kestävä kehityksen

lisäksi myös taloudellisesti nykyistä kestävämpään yhdyskuntarakenteeseen, mikä säästää oleellisesti alueen infrastruktuurikustannuksia.

Metropolihallinnon rahoituksen tulee olla kunnista riippumaton esimerkiksi siten, että metropolihallinto saa kiinteään prosenttiosan kuntien verotuloista, joka perustuu kunnilta metropolihallinnolle siirtyvien tehtävien aiheuttamiin kustannuksiin. Jos metropolihallinto tarvitsee oman verotusoikeuden, siihen sopii parhaiten kiinteistövero, koska metropolihallinto toiminnallaan vaikuttaa oleellisesti kiinteistöjen arvoihin.

Metropolihallinnon tehtävistä suuri osa - sosiaalinen asuntotuotanto, maahanmuutto-ohjelmat, toisen asteen koulutus jne. - lisää työvoiman tarjontaa metropolialueella. Tämän rinnalla on korostettava metropolihallinnon muita tehtäviä alueen työpaikkojen lisäämisessä mm. elinkeino- ja innovaatiopolitiikan keinoin, mutta myös metropolikaavoitusta seudun logistiikan ja työpaikka-alueiden luomisessa. Metropolihallinnon on saatava tehokkaaseen käyttöön koko alueen voimavarat, jotta alueen kilpailukyky ja työpaikat parhaiten lisääntyvät. Tämä ei onnistu, jos kunnat jatkavat kilpailua hyvistä veronmaksajista ja arvioivat päätöksensä vain kunnan ja kuntalaisten lyhyen aikavälin edun näkökulmasta. Tällöin kukaan ei ota vastuuta koko metropolialueen kehityksestä eikä työpaikkojen määrän kasvusta.

Metropolihallinnon tulee olla perustuslain 121 §:n 4 momentin mukainen kuntaa suurempi hallintoalue. Lähtökohtaisesti metropolivaltuuston vaali tulisi toteuttaa niin, että valittavat päättäjät saavat mandaatin koko vaalialueelta. On kuitenkin tärkeää, että metropolivaltuustossa toteutuu myös alueellinen edustavuus. Olisikin vielä selvitettävä, kuinka esimerkiksi ns. listavaalilla voidaan taata metropolivaltuustossa alueen eri osien edustavuus ja olosuhteiden tuntemus.

Helsingissä 19.6.2014

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue – Finlands Socialdemokratiska Parti r.p.